Dosar nr.2a-198/2025 judecătoria Bălţi, sediul Central, judecător A. Roşca

D E C I Z I E

06 noiembrie 2025
mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord

În componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecător Stanislav Grosu
Judecătorii Alina Ţihonschi şi Radu Holban
Grefier Natalia Pasat

examinând în şedinţă publică, apelul declarat de apelantul Usatîi Renato, în persoana reprezentantului, avocat Pohila Igor, împotriva hotărârii Judecătoriei Bălţi, sediul Central din 08 noiembrie 2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Voicu Pavel către Usatîi Renato, intervenient accesoriu ÎCS „Reforma ART", privind dezminţirea informaţiei răspândite,-

c o n s t a t ă :

Pretenţiile reclamantului:

1. La 12 ianuarie 2024, Voicu Pavel a înaintat cerere de chemare în judecată către Usatîi Renato, intervenient accesoriu ÎCS „Reforma ART" SRL, privind dezminţirea informaţiei răspândite.
2. În motivarea acţiunii, reclamantul a menţionat că, la data de 22 noiembrie 2023, pârâtul Usatîi Renato, în cadrul emisiunii televizate „*Secretele Puterii*", difuzată de postul de televiziune Jurnal TV, gestionat de ÎCS „Reforma Art" SRL, a făcut publice o serie de afirmaţii false, neconfirmate şi defăimătoare la adresa reclamantului Voicu Pavel, fost Ministru al Afacerilor Interne.
3. Indică că, emisiunea respectivă este disponibilă online, iar Renato Usatîi a promovat mesaje denegratoare, instigatoare la ură, informaţii false, precum şi a răspândit injurii despre persoana Voicu Pavel.
4. Invocă faptul că, Usatîi Renato a difuzat în spaţiul public informaţii false, potrivit cărora Voicu Pavel, împreună cu alte persoane, s-ar fi deplasat pentru a procura o fabrică clandestină de producere a ţigărilor. De asemenea, sunt false afirmaţiile conform cărora Voicu Pavel ar fi avut conflicte cu autorităţi criminale din Odesa în legătură cu o presupusă activitate ilegală de producere a ţigărilor. Aceste informaţii sunt reluate pe parcursul emisiunii, iar Usatîi Renato menţionează intenţionat că Voicu Pavel ar fi comis respectivele fapte în calitatea sa de Ministru al Afacerilor Interne.
5. Totodată, în cadrul emisiunii, Usatîi Renato afirmă următoarele: „tu ai ieşit din Republica Moldova prin vama Sculeni, noapte, spre Germania, cu maşina cutare, pasagerii cutare şi mi se dă de la Moscova numărul maşinii, numărul paşaportului meu şi şoferului şi pasagerului meu […]. Uite, Voicu transmite încoace că se pregăteşte o provocare în Europa […] informaţia le-o dădea Voicu".
6. Prin aceste declaraţii, Usatîi Renato comunică publicului faptul, că Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne, ar fi transmis unor persoane terţe informaţii privind traversarea frontierei de stat de către Usatîi Renato. Reclamantul califică aceste

afirmații drept false și defăimătoare. Totodată, este falsă și afirmația potrivit căreia Voicu Pavel ar fi avut legături cu persoane care, conform celor susținute, pregăteau o provocare în Europa împotriva lui Usatîi Renato.

7. De asemenea, în cadrul emisiunii s-a afirmat: „[…] Și faptul că el îmi trimite la dezbateri care spun, de alde Moroșan, de alde […] corupți și criminali de alde Voicu […]" (min. 25:36)

8. Utilizarea calificativelor „corupt" și „criminal" la adresa subsemnatului reprezintă, în opinia reclamantului, o injurie și o atingere adusă onoarei și demnității sale.

9. În continuare, Usatîi Renato afirmă: „Voicu, ca Ministru de Interne, le-a dat un polițist cu legitimație, că dacă îi oprește cineva pe drum, oameni înarmați […]. Tot Voicu, spre exemplu, pe unul din ei care era în căutare, l-a întâlnit, l-a luat de la avion și l-a adus în Republica Moldova […]" (min. 26:26).

10. Prin aceste declarații, Usatîi Renato comunică publicului informații potrivit cărora Voicu Pavel ar fi asigurat unui grup de persoane protecția unui polițist cu legitimație, precum și că, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne, ar fi întâmpinat la aeroport o persoană aflată în căutare. Reclamantul susține că aceste fapte nu au avut loc, fiind informații false, de natură să defăimeze și să lezeze onoarea și demnitatea sa.

11. De asemenea, se afirmă: „[…] Voicu organizează filaj cu colaboratori MAI […] ilegal i-a organizat filajul și dădea la bandiți informația […]. Acestea sunt crime pentru care el o să fie tras la răspundere […]" (min. 27:05).

12. Afirmațiile referitoare la organizarea unui filaj ilegal asupra lui Usatîi Renato și transmiterea informațiilor către „bandiți" sunt false și aduc atingere onoarei și demnității lui Voicu Pavel.

13. La întrebarea moderatorului: „Deci, el, în calitate de, spuneți voi, de Ministru de Interne, practic proteja niște grupări criminale care urmau să vă răpească?"

14. Usatîi Renato răspunde: „Da."

15. Prin acest răspuns, Usatîi Renato afirmă în mod explicit informații necorespunzătoare adevărului, potrivit cărora Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne, ar fi protejat grupări criminale care ar fi intenționat să îl răpească pe Usatîi Renato. Răspândirea acestor informații false are caracter defăimător și aduce atingere reputației lui Voicu Pavel.

16. În continuare, sunt făcute următoarele afirmații: „[…] Eu am spus că nu pot, numai nu-i sunați lui Voicu, că Voicu i-a adus în țară pe cei care stau înarmați acum la un hotel […]" (min. 28:39). „Ministrul de Interne, personal, i-a scos din țară, cum el le-a dat voie să intre?" (min. 37:27) „[…] el le-a făcut coridor și la intrare și la […]" (min. 40:24).

17. Prin răspândirea acestor afirmații, are loc defăimarea lui Voicu Pavel. Susținerile potrivit cărora acesta ar fi adus în țară persoane înarmate, le-ar fi permis intrarea, le-ar fi facilitat ieșirea din țară sau le-ar fi creat un „coridor" sunt false și necorespunzătoare realității.

18. De asemenea, Usatîi Renato afirmă: „Da, dar ministru de interne care o face pe virgin și politic, și nu numai politic, și lucrează pe de-ascuns. Se duce la București, zboară de acolo prin Qatar ori prin Dubai la Moscova, lucrează consilier la Ceaica. Că el, ca atare, toate acestea un timp le făceam după spatele lui Dodon. Dodon pe urmă a aflat că Voicu o să fie candidat […]. Ceaica l-a ținut consilier până nu de mult" (min. 41:20).

19. Afirmațiile potrivit cărora Voicu Pavel ar fi efectuat deplasări conspirative, ar fi activat în calitate de consilier al lui Ceaica, ar fi acționat pe ascuns față de Igor Dodon sau că

ar fi fost susţinut politic în modul descris nu corespund adevărului, nu au avut loc şi au caracter defăimător.

20. În concluzie, reclamantul menţionează că, urmare a acţiunilor intenţionate de defăimare ale lui Usatîi Renato, Voicu Pavel este prezentat public drept o persoană care ar fi încălcat norme morale, ar fi săvârşit infracţiuni, ar fi participat la comiterea acestora şi ar face parte dintr-un grup criminal organizat. În privinţa subsemnatului nu există nicio hotărâre judecătorească definitivă şi irevocabilă şi nici nu a fost iniţiată vreo cauză penală în legătură cu faptele invocate.

21. În consecinţă reclamantul solicită, obligarea pârâtului Usatîi Renato să dezmintă informaţiile defăimătoare, false şi care constituie relatări cu privire la fapte răspândite la data de 22.11.2023 şi care se referă la Voicu Pavel, cu următorul text: „*Eu, Usatîi Renato, dezmint informaţiile răspândite de către mine la data de 22.11.2023 pe parcursul emisiunii „Secretele Puterii" de la postul de televiziune JurnalTV, cu privire la faptul că*:

- *Voicu Pavel să-l ajute să scape din Interpol în Republica Moldova;*
- *Voicu Pavel, în perioada când Dodon Igor era Președinte a Republicii Moldova, s-a dus la Căușeni împreună să se uite utilaj pentru țigări;*
- *Voicu Pavel s-a dus să cumpere o fabrică ilegală care producea țigări;*
- *Voicu Pavel a avut și niște conflicte cu mai multe autorități criminale din Odesa, deoarece nu se înțelegeau cu privire la producerea țigărilor pentru România, pentru Ukraina;*
- *Voicu Pavel transmitea persoanelor terțe informații cu privire la traversarea frontierei de stat de către mine prin vama Sculeni;*
- *Voicu Pavel transmitea informații despre mine persoanelor care pregăteau o provocare în Europa în privința mea;*
- *Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne, a dat un polițist cu legitimație oamenilor înarmați;*
- *Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne a întâlnit, a luat de la avion și a adus în Republica Moldova o persoană care era în căutare;*
- *Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne proteja niște grupări criminale care urmau să mă răpească;*
- *Voicu Pavel a adus în țară pe ce-i care stăteau înarmați la un hotel în or.Bălți în anul 2020, le-a făcut coridor la intrare;*
- *Voicu Pavel se duce la București, zbura de acolo prin Qatar, or prin Dubai zbura la Moscova;*
- *Voicu Pavel lucrează consilier la Ceaica;*
- *Ceaica l-a ținut consilier până nu de mult pe Voicu Pavel;*
- *Voicu Pavel după spatele lui Dodon Igor zbura la Moscova și era consilier la Ceaica.*

Declar, că aceste informații sunt defăimătoare, false și constituie relatări cu privire la fapte, prin care am lezat onoarea, demnitatea și reputația profesională a D-lui Voicu Pavel.

Îmi exprim și adresez D-lui Voicu Pavel scuzele publice de rigoare în legătură cu răspândirea, pe parcursul evenimentului, în adresa sa a injuriilor „corupți și criminali de alde Voicu".

Dezminţirea informaţiilor să fie efectuată în acelaşi mod în care a fost răspândită, prin intermediul emisiunii „Secretele Puterii” difuzată de intervenientul accesoriu ÎCS „Reforma Art” SRL sau publicarea textului dezminţirii pe pagina publică de facebook „Renato Usatii-Ренато Усатый” *****, cu menţinerea acestui text o perioadă de cel puţin 20 (douăzeci) zile.

22. Prin referinţa depusă de pârâtul Usatîi Renato, în persoana reprezentantului, avocat Pohilă Igor, a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

Poziţia instanţei de fond:

23. Prin hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Central din 08 noiembrie 2024, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Voicu Pavel.

Solicitarea apelantului:

24. La 03 decembrie 2024, apelantul Usatîi Renato, în persoana reprezentantului, avocat Pohila Igor, a depus apel nemotivat, împotriva încheierii hotărârii instanţei de fond, solicitând casarea integrală a hotărârii, cu adoptarea unei noi soluţii prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă.

25. Ulterior, la data de 03 februarie 2025, apelantul Usatîi Renato, în persoana reprezentantului, avocat Pohila Igor, a depus apel motivat, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea încheierii Judecătoriei Bălţi din 29 aprilie 2024, prin care a fost respinsă cererea privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, precum şi casarea hotărârii din 08 noiembrie 2024, cu pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată depuse de Voicu Pavel şi, în consecinţă, respingerea cererii de chemare în judecată.

Argumentele părţilor:

26. În motivarea apelului, apelantul menţionează că, în cadrul examinării cauzei în faza de pregătire, pârâtul a solicitat scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, invocând prevederile art.267 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de judecată poate dispune scoaterea cererii de pe rol în situaţia în care, reclamantul nu a respectat procedura prevăzută de lege sau de contractul părţilor pentru soluţionarea prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere.

27. Afirmă că, reclamantul Voicu Pavel nu a respectat procedura prealabilă obligatorie, prevăzută de art.15 din Legea privind libertatea de exprimare. Deşi la materialele cauzei a fost anexată cererea prealabilă, precum şi dovada expedierii acesteia la data de 12.12.2023 şi dovada de recepţionare de către o persoană necunoscută la 19.12.2023, cererea prealabilă a fost expediată la adresa MD-2004, *****, pe când adresa de domiciliu a pârâtului este *****, *****, *****.

28. Indică că, procedura prealabilă reprezintă o etapă integrantă a procesului de soluţionare a litigiilor dintre părţi, aplicându-se, în consecinţă, regulile generale de procedură civilă.

29. Conform art.38 Cod de procedură civilă, reclamantul poate intenta acţiunea în oricare dintre sediile instanţei în a cărei rază teritorială se află domiciliul pârâtului. Prin urmare, cererea prealabilă trebuia expediată la adresa de domiciliu a pârâtului.

30. În situaţia în care cererea prealabilă a fost expediată la o altă adresă şi a fost recepţionată de o persoană diferită de pârât (sau de persoana împuternicită de acesta), expedierea constituie o formalitate, denaturând sensul procedurii prealabile.

31. În acest context, pârâtul a invocat cauza civilă Grigorii Petrenco vs. Adrian Candu, privind defăimarea, în care reclamantul a expediat cererea prealabilă nu la domiciliul pârâtului, ci la adresa Parlamentului RM, al cărui preşedinte era A. Candu. Instanţele au apreciat că, în aceste circumstanţe, procedura prealabilă nu a fost respectată.În special, Curtea de Apel Chişinău, prin decizia sa din 06.11.2017, a reţinut că, cererea prealabilă în speţă nu reprezintă un act formal, constând într-o simplă expediere de către reclamant, ci trebuie să existe şi dovezi suficiente privind recepţionarea acesteia de către destinatar.

32. Prin încheierea Judecătoriei Bălţi din 29.04.2024, cererea pârâtului privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată a fost respinsă.

33. Apelantul solicită, casarea încheierii judecătoreşti din 29.04.2024, ca fiind neîntemeiată de drept, şi scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată a reclamantului Voicu Pavel împotriva pârâtului Usatîi Renato, în temeiul art.267 lit.a) şi art.385 lit.e) CPC.

34. Cu referire la fondul cauzei, apelantul conchide că hotărârea judecătorească nu este motivată în sensul art.6 § 1 din Convenţie şi astfel, a fost încălcat dreptul apelantului la un proces echitabil.

35. Deşi, hotărârea judecătorească este redactată pe 20 de pagini, se constată că aproximativ 90% din conţinutul acesteia reprezintă o simplă reproducere a argumentelor părţilor, fără a fi efectuată o analiză proprie a instanţei. Motivarea propriu-zisă a deciziei este redusă la câteva aliniate, formulate în termeni generali, fără a fi examinate şi apreciate argumentele concrete invocate de părţi.

36. Indică că, partea reclamantă a invocat 11 fragmente din emisiunea «Secretele puterii» din 22.11.2023, susţinând că declaraţiile pârâtului ar fi false şi defăimătoare.

37. Pe când partea pârâtă a analizat toate cele 11 fragmente şi a prezentat contraargumente pentru fiecare, raportându-se la prevederile art.7 alin.(2) din Legea nr.64/1994, care stabileşte că răspunderea juridică pentru răspândirea informaţiei survine dacă informaţia cumulează următoarele condiţii: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate. Totodată, a invocat dispoziţiile art.24 alin.(1) din Legea nr.64/1994, potrivit cărora sarcina probei privind caracterul fals, defăimător şi personal al informaţiei revine reclamantului.

38. În mod special, apelantul a susţinut următoarele:

39. Pentru fragmentul nr.1, s-a comunicat că reclamantul nu este persoana vizată**.** Discursul din minutul 20:11 – 21:21 al emisiunii se referă la fostul preşedinte Igor Dodon, care ar fi negociat cu Grigore Caramalac o posibilă implicare a reclamantului P. Voicu în anumite acţiuni în beneficiul lui G. Caramalac. Pârâtul nu a afirmat că reclamantul a participat la negocieri, că a fost de acord cu obiectul discuţiei, că a făcut promisiuni de a-l ajuta pe Caramalac sau că l-ar fi ajutat efectiv. Prin urmare, reclamantul a fost obiect, şi nu subiectul discuţiilor, şi, astfel, nu poate fi considerat persoana vizată în sensul Legii nr.64/1994. În plus, dacă reclamantul nu a fost parte a acestor discuţii, nu putea cunoaşte conţinutul lor şi, în consecinţă, nu poate invoca caracterul fals al informaţiilor.

40. Constată că, decizia instanţei de fond nu a analizat acest argument, deşi, potrivit jurisprudenţei CEDO, când un motiv invocat de o parte este decisiv pentru rezultatul

procedurii, se impune un răspuns specific şi explicit al instanţei de judecată (Ruiz Torija împotriva Spaniei, pct. 30; Hiro Balani împotriva Spaniei, pct. 28).

41. În consecutivitate menţionează că, pentru fragmentul nr.5 (min. 25:36 din emisiune), s-a susţinut că informaţia difuzată nu permite identificarea persoanei vizate. Partea pârâtă a menţionat că a audiat de mai multe ori discursul din acest fragment şi a constatat că nu permite identificarea reclamantului. Totodată, decizia instanţei de fond nu a răspuns acestui argument**.** Mai mult,înregistrarea emisiunii „Secretele puterii" nu a fost examinată în şedinţa de judecată.

42. Pentru fragmentul nr.11, s-a susţinut că informaţia difuzată nu este defăimătoare. În acest fragment, pârâtul vorbeşte despre deplasările reclamantului la Moscova şi despre consilierea Dlui Ciaica. Reclamantul nu a demonstrat în cererea de chemare în judecată în ce fel aceste informaţii îl defăimează. O astfel de informaţie ar putea fi considerată defăimătoare pentru anumite forţe politice, dar pentru un politician care declară deschis orientarea pro-rusă, informaţia despre vizitele la Moscova, chiar şi în ipoteza eronată a acesteia, nu poate fi considerată defăimătoare. În decizia instanţei de fond nu se găsesc răspunsuri cu privire la modul în care reclamantul ar fi fost defăimat de informaţiile despre deplasările la Moscova sau consilierea pe Ceaica.

43. Pentru fragmentele nr.2 (min. 21:33) şi nr. 3 (min. 41:05), partea pârâtă a susţinut că informaţia reprezintă o judecată de valoare, bazată pe un substrat factologic suficient. Discursul pârâtului se referă la o posibilă responsabilitate a reclamantului, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne, pentru situaţia creată în Republica Moldova privind contrabanda cu ţigări. În acest context, partea pârâtă a comunicat că fenomenul contrabandei cu ţigări şi responsabilitatea reclamantului au fost intens mediatizate, inclusiv, prin investigaţii jurnalistice şi declaraţii ale unor demnitari de stat, ceea ce constituie un substrat factual relevant pentru judecăţile de valoare formulate.

44. La data de 07.12.2020, deputatul în Parlamentul RM, Chirii Moţpan, a declarat că reclamantul Pavel Voicu, în calitate de conducător al MAI, „nu s-a remarcat prin nimic pozitiv" şi „nu a întreprins nicio acţiune pentru a combate contrabanda cu ţigări", susţinând, dimpotrivă, că ar fi încurajat astfel de activităţi; totodată, Moţpan a afirmat că, odată ce Voicu a ajuns în funcţia de ministru, schemele de contrabandă au revenit la viaţă şi unele sunt gestionate de cadre ale MAI (a se vedea anexa nr. 1 **–** **www.tvrmoldova.md**).

45. În aceeaşi zi, în cadrul şedinţei Parlamentului, vicepreşedintele Parlamentului la acel moment, Igor Grosu, a declarat că „contrabanda cu ţigări are loc sub patronajul lui Igor Dodon, iar Pavel Voicu asigură acoperire" (a se vedea anexele nr.2 – www.stiri.md şi nr.3 – www.unpaspentru.md).

46. La data de 16.08.2021, Jurnal.md a publicat un articol în care se afirma că reclamantul Pavel Voicu ar fi dat indicaţii subalternilor să investigheze un caz de contrabandă cu ţigări în care el însuşi era vizat, ceea ce ar constitui un conflict de interese vădit (a se vedea anexa nr.4 **–** **www.jurnal.md**).

47. La data de 02.11.2021, Ziarul Naţional a publicat un articol prin care se afirma că doi ofiţeri din cadrul Poliţiei de Frontieră, implicaţi în contrabanda cu ţigări, au fost decoraţi cu grade speciale înainte de termen printr-un ordin semnat de ministrul de Interne, Pavel Voicu (a se vedea anexa nr.5 – www.ziarulnational.md).

48. Totodată indică că, partea pârâtă a menţionat că acestea reprezintă doar o parte dintre articolele şi declaraţiile publice referitoare la responsabilitatea reclamantului pentru

fenomenul contrabandei cu ţigări, însă chiar şi acestea sunt suficiente pentru a considera că reclamantul Voicu este responsabil, cel puţin politic, pentru acest fenomen.

49. Totodată, partea pârâtă a comunicat că reclamantul nu a acţionat în judecată nicio sursă media sau politician care a făcut declaraţii privind responsabilitatea sa pentru contrabanda cu ţigări, ceea ce sugerează că informaţiile prezentate păreau credibile.

50. În concluzie, partea pârâtă a constatat că hotărârea judecătorească nu motivează în ce mod aceste informaţii au fost considerate false.

51. Pentru fragmentul nr.6 (min. 26:26), partea pârâtă a susţinut că informaţia reprezintă o judecată de valoare, bazată pe un substrat factologic suficient.

52. Discursul pârâtului se referă la o situaţie concretă care a avut loc la începutul lunii noiembrie 2020, în ajunul alegerilor prezidenţiale, când o autoritate criminală, aliatul „hoţului în lege" Bolgar (G. Caramalac), Gheorghe Nazaruc (Gheorghe Orlov, „Jora Belţkii"), a aterizat pe aeroportul Chişinău şi a trecut nestânjenit frontiera, deşi era dat în căutare internaţională. Investigaţiile jurnalistice au relevat că acesta a venit în Republica Moldova pentru eventuale acţiuni de destabilizare în perioada dintre primul şi al doilea tur al scrutinului (a se vedea anexa nr.10 – www.protv.md).

53. Acest caz a generat şi o moţiune parlamentară împotriva ministrului de interne, P. Voicu. Deputatul în Parlament Igor Grosu a declarat în acest context:

54. Având în vedere că reclamantul P. Voicu ocupa funcţia de Ministru Afacerilor Interne, el poartă responsabilitatea politică şi instituţională pentru acţiunile poliţiei de frontieră, inclusiv pentru admiterea lui Nazaruc („Jora Belţkii") în Moldova. Declarând că Voicu l-ar fi întâlnit sau preluat pe Nazaruc de la avion, pârâtul a avut în vedere responsabilitatea politică şi instituţională a reclamantului pentru instituţia pe care o conducea, iar într-un discurs public în direct, personalizarea instituţiilor prin raportare la conducători este uzuală.

55. Partea pârâtă constată că instanţa de fond nu motivează în ce mod această declaraţie ar fi considerată falsă.

56. Apelantul consideră inutilă repetarea în cererea de apel a tuturor argumentelor invocate împotriva cererii de chemare în judecată, întrucât acestea sunt reflectate în referinţa pârâtului şi justificate prin probele anexate. Totuşi, se constată că niciunul dintre motivele (argumentele) invocate de pârât nu a fost analizat, examinat sau dezbătut în decizia judecătorească.

57. Deşi pârâtul a invocat motive de fapt şi de drept decisive pentru soluţionarea cauzei, precum că informaţia nu vizează reclamantul, informaţia nu este defăimătoare, informaţia reprezintă o judecată de valoare, există un substrat factologic suficient etc., instanţa de fond nu a analizat aceste argumente separat, limitându-se la o apreciere generală, conform căreia informaţiile răspândite de pârât sunt relatări cu privire la fapte ce nu corespund adevărului, sunt false, cu caracter defăimător (pct.62 din Hotărâre).

58. În consecinţă, apelantul constată că hotărârea Judecătoriei Bălţi din 08.11.2024 nu a oferit răspunsuri specifice şi explicite la motivele invocate de pârât, care erau decisive pentru rezultatul procedurii, şi nu este motivată în sensul art.6 § 1 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului. Prin urmare, a fost încălcat dreptul pârâtului la un proces echitabil.

Poziţia participanţilor la proces expusă în şedinţa instanţei de apel:

59. *În şedinţa de judecată reprezentantul apelantului Usatîi Renato, avocatului Pohila Igor,* a solicitat admiterea apelului declarat, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Bălţi, sediul Central din 08 noiembrie 2024, casarea încheierii Judecătoriei Bălţi, sediul Central din 29 aprilie 2024, prin care a fost respinsă cererea privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată, cu pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă cererea pârâtului de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată, iar, în mod subsidiar, respingerea cererii de chemare în judecată, ca neîntemeiată.

60. Referitor la solicitarea privind scoaterea cererii de pe rol, apelantul a invocat nerespectarea procedurii prealabile, menţionând că cererea prealabilă a fost expediată de către reclamant nu la adresa de domiciliu a pârâtului, ci la adresa sediului partidului politic. Or, potrivit prevederilor legale, cererea de chemare în judecată se depune la instanţa de la domiciliul pârâtului, regulă care este aplicabilă, prin analogie, şi în cazul îndeplinirii procedurii prealabile. Prin urmare, neexpedierea cererii prealabile la domiciliul pârâtului atrage neîndeplinirea condiţiilor legale pentru sesizarea instanţei de judecată.

61. Cu privire la fondul cauzei, apelantul a susţinut că reclamantul a indicat un număr de 11 fragmente din emisiunea considerate a aduce atingere onoarei şi demnităţii sale, iar pârâtul a analizat şi a formulat răspunsuri detaliate pentru fiecare dintre aceste afirmaţii. Cu toate acestea, instanţa de fond nu a examinat în mod efectiv argumentele invocate, motivarea hotărârii fiind limitată la câteva alineate, fără a realiza o analiză distinctă între afirmaţiile de fapt şi judecăţile de valoare, astfel cum impune jurisprudenţa şi cadrul normativ aplicabil.

62. *Reprezentantul intimatului Voicu Pavel, avocatul Bolboceanu Ana,* a solicitat respingerea cererii de apel ca neîntemeiată şi menţinerea hotărârii instanţei de fond fără modificări. În susţinerea poziţiei sale, a menţionat că cererea de apel nu conţine argumente noi sau temeiuri legale pertinente, limitându-se la reluarea motivelor expuse anterior în referinţa depusă la dosar. Referitor la pretinsa nerespectare a procedurii prealabile, a menţionat că la dosar există dovezi ale expedierii cererii prealabile atât la adresa electronică a partidului, cât şi la adresa de domiciliu a pârâtului, aceasta fiind recepţionată de către destinatar.

63. Cu privire la răspândirea informaţiilor pretins defăimătoare, reprezentantul intimatului a susţinut că, deşi Usatîi Renato a fost invitat în cadrul emisiunii pentru a discuta alte subiecte, acesta a adus afirmaţii care au lezat onoarea şi demnitatea lui Voicu Pavel, prin răspândirea unor informaţii neprobate. A subliniat că respectivele afirmaţii reprezintă acuzaţii lipsite de suport probator, formulate cu intenţia de a-l discredita pe intimat. Totodată, a indicat că din înregistrarea video rezultă în mod clar că apelantul a pus sub semnul îndoielii activitatea profesională a lui Voicu Pavel, insinuând, în mod repetat, implicarea acestuia în activităţi ilegale, precum traficul de ţigări, transmiterea de informaţii către agenţii secrete străine cu privire la deplasările lui Renato Usatîi, precum şi pretinsa calitate de consilier al lui Ceaica. Reprezentantul intimatului a precizat că Voicu Pavel nu s-a aflat la Moscova în perioada indicată, desfăşura o activitate privată şi nu cunoaşte motivele pentru care apelantul a ales să formuleze asemenea afirmaţii defăimătoare.

Aprecierea instanţei de apel:

64. Analizând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanţii la proces şi a materialelor din dosar, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord consideră că apelul formulat de Usatîi Renato, în

persoana reprezentantului, avocat Pohila Igore, urmează a fi admis, cu casarea hotărârii instanţei de fond, reieşind din următoarele motive:

65. În corespundere cu prevederile art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărâre.

66. Conform art.386 alin.(1) Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărâre, sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

67. Conform art.373 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

68. Aşa dar, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, instanţa de apel are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

69. Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

70. Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menţioneze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluţionarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84, 98).

71. Aşadar, probatoriul administrat în speţă atestă că, la data de 22 noiembrie 2023, Renato Usatîi în cadrul emisiunii „Secretele puterii" difuzate la postul de televiziune JumalTV (Î.C.S. „REFORMA ART" SRL), emisiunea fiind disponibilă on-line pe https://www.youtube.com/watch?v=SERUIpCmU4&t=2s, a răspîndit mai multe afirmaţii despre reclamantul Voicu Pavel, şi anume:

- *Voicu Pavel să-l ajute să scape din Interpol în Republica Moldova;*
- *Voicu Pavel, în perioada când Dodon Igor era Președinte a Republicii Moldova, s-a dus la Căușeni împreună să se uite utilaj pentru țigări;*
- *Voicu Pavel s-a dus să cumpere o fabrică ilegală care producea țigări;*

- *Voicu Pavel a avut şi nişte conflicte cu mai multe autorităţi criminale din Odesa, deoarece nu se înţelegeau cu privire la producerea ţigărilor pentru România, pentru Ukraina;*
- *Voicu Pavel transmitea persoanelor terţe informaţii cu privire la traversarea frontierei de stat de către mine prin vama Sculeni;*
- *Voicu Pavel transmitea informaţii despre mine persoanelor care pregăteau o provocare în Europa în privinţa mea;*
- *Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne, a dat un poliţist cu legitimaţie oamenilor înarmaţi;*
- *Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne a întâlnit, a luat de la avion şi a adus în Republica Moldova o persoană care era în căutare;*
- *Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne proteja nişte grupări criminale care urmau să mă răpească;*
- *Voicu Pavel a adus în ţară pe ce-i care stăteau înarmaţi la un hotel în or.Bălţi în anul 2020, le-a făcut coridor la intrare;*
- *Voicu Pavel se duce la Bucureşti, zbura de acolo prin Qatar, or prin Dubai zbura la Moscova;*
- *Voicu Pavel lucrează consilier la Ceaica;*
- *Ceaica l-a ţinut consilier până nu de mult pe Voicu Pavel;*
- *Voicu Pavel după spatele lui Dodon Igor zbura la Moscova şi era consilier la Ceaica.*

72. Astfel, considerând că afirmaţiile respective nu corespund adevărului, iar răspândite îl defăimează, denigrându-i onoarea, reputaţia profesională şi demnitatea, reclamantul Voicu Pavel a remis în adresa pârâtului Usatîi Renato cererea prealabilă, prin care a solicitat dezminţirea informaţiei defăimătoare, falsă şi care constituie relatări cu privire la fapte răspândite la data de 22 noiembrie 2023 şi care se referă la Voicu Pavel, cu următorul text: „Eu , Usatîi Renato, dezmint informaţiile răspândite de către mine la data de 22 noiembrie 2023 pe parcursul emisiunii „Secretele Puterii" de la postul de televiziune JurnalTV.

73. Cererea prealabilă a fost remisă către Usatîi Renato atât prin intermediul poştei electronice la data de 12 decembrie 2023, cât şi la adrese poştale din ***** şi din *****, ***** nr.*****. Cererea a fost recepţionată de către destinatar la 13 decembrie 2023 şi 19 decembrie 2023, respectiv (f.d.17-22).

74. La data de 12 ianuarie 2024, Voicu Pavel, în persoana reprezentantului, avocat Bolboceanu Ana, a înaintat în instanţă cerere de chemare în judecată împotriva lui Usatîi Renato privind obligarea pârâtului să dezmintă informaţiile defăimătoare şi false.

75. Prin hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul Central din 08 noiembrie 2024, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Voicu Pavel, în persoana reprezentantului, avocat Bolboceanu Ana.

76. Nefiind de acord cu soluţia luată pe caz, apelantul Usatîi Renato, în persoana reprezentantului, avocat Pohila Igor, a înaintat prezenta cerere de apel.

77. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel şi raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul şi de a casa hotărârea instanţei de fond cu emiterea unei noi hotărâri de

admitere parţială a cererii de chemare în judecată înaintată de către Voicu Pavel, în persoana reprezentantului, avocat Bolboceanu Ana, reieşind din următoarele considerente.

78. Aşadar, conform art.32 alin.(1) din Constituţia Republicii Moldova, oricărui cetăţean îi este garantată libertatea gândirii, a opiniei, precum şi libertatea exprimării în public prin cuvânt, imagine sau prin alt mijloc posibil. (2) Libertatea exprimării nu poate prejudicia onoarea, demnitatea sau dreptul altei persoane la viziune proprie.

79. În corespundere cu art.10 alin.(1) al Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale statuează că, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie şi libertatea de a primi sau de a comunica informaţii ori idei fără amestecul autorităţilor publice şi fără a ţine seama de frontiere. (2) Executarea acestor libertăţi ce comportă îndatoriri şi responsabilităţi poate fi supusă unor formalităţi, condiţii, restrîngeri sau sancţiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, apărarea ordinii şi prevenirea infracţiunilor, protecţia sănătăţii sau a moralei, protecţia reputaţiei sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti.

80. Potrivit prevederilor art.43 Cod civil, în condiţiile legii, orice persoană fizică are dreptul la viaţă, la sănătate, la integritate fizică şi psihică, la libera exprimare, la nume, la onoare, demnitate şi reputaţie profesională, la propria imagine, la respectarea vieţii intime, familiale şi private, la protecţia datelor cu caracter personal, la respectarea memoriei şi corpului său după deces, precum şi la alte asemenea drepturi recunoscute de lege. Aceste drepturi sînt insesizabile şi inalienabile.

81. Garanta exercitării dreptului la libera exprimare, precum şi unui echilibru între asigurarea dreptului la libera exprimare şi apărarea onoarei, demnităţii, reputaţiei profesionale şi vieţii private şi de familie ale persoanei reprezintă scopul Legii cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010.

82. Articolul 2 din Legea cu privire la libertatea de exprimare defineşte următorii termeni: *defăimare* – răspândire a informaţiei false care lezează onoarea, demnitatea şi/sau reputaţia profesională a persoanei; *răspândire a informaţiei* – proces de transmitere a informaţiei către alte persoane (cel puţin către o persoană, exceptând persoana lezată); *informaţie* – orice expunere de fapt, opinie sau idee sub formă de text, sunet şi/sau imagine; *fapt* – eveniment, proces sau fenomen care a avut sau are loc în condiţii concrete de loc şi timp şi a cărui veridicitate poate fi dovedită; *judecată de valoare* – opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit; *injurie* – exprimare verbală, scrisă sau nonverbală care ofensează intenţionat persoana şi care contravine normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; *interes public* – interes al societăţii (şi nu simpla curiozitate a indivizilor) faţă de evenimentele ce ţin de exercitarea puterii publice într-un stat democratic sau faţă de alte probleme care, în mod normal, trezesc interesul societăţii sau al unei părţi a ei; *persoană publică* – persoană care exercită funcţii publice sau o altă persoană care, datorită statutului, poziţiei sociale sau altor circumstanţe, trezeşte interesul public; *scuze* – declaraţie prin care persoana îşi exprimă regretul pentru injurie sau pentru informaţii despre viaţa privată şi de familie.

83. În conformitate cu art.3 alin.(1)-(4) al Legii sus citate, orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de a căuta, de a primi şi de a

comunica fapte şi idei. Libertatea de exprimare protejează atît conţinutul, cît şi forma informaţiei exprimate, inclusiv a informaţiei care ofensează, şochează sau deranjează. Exercitarea libertăţii de exprimare poate fi supusă unor restrângeri prevăzute de lege, necesare într-o societate democratică pentru securitatea naţională, integritatea teritorială sau siguranţa publică, pentru a apăra ordinea şi a preveni infracţiunile, pentru a proteja sănătatea şi morala, reputaţia sau drepturile altora, pentru a împiedica divulgarea de informaţii confidenţiale sau pentru a garanta autoritatea şi imparţialitatea puterii judecătoreşti. Restrîngerea libertăţii de exprimare se admite doar pentru protejarea unui interes legitim prevăzut la alin.(3) şi doar în cazul în care restrângerea este proporţională cu situaţia care a determinat-o, respectîndu-se echilibrul just dintre interesul protejat şi libertatea de exprimare, precum şi libertatea publicului de a fi informat.

84. Potrivit art.7 alin.(1) al Legii nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană are dreptul la apărarea onoarei, demnităţii şi reputaţiei sale profesionale lezate prin răspândirea relatărilor false cu privire la fapte, a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient sau prin injurie.

85. Potrivit art.7 alin.(2)-(7) al Legii nr.64 din 23.042010, persoana lezată prin răspîndirea unor relatări cu privire la fapte poate fi restabilită în drepturi dacă informaţia cumulează următoarele condiţii: a) este falsă; b) este defăimătoare; c) permite identificarea persoanei vizate de informaţie. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(2) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. Persoana lezată prin răspândirea unor judecăţi de valoare poate fi restabilită în drepturi dacă judecăţile de valoare cumulează următoarele condiţii: a) nu se bazează pe un substrat factologic suficient; b) au un caracter defăimător; c) permit identificarea persoanei vizate de informaţie. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin.(4) poate solicita rectificarea sau dezminţirea informaţiei, sau publicarea unei replici, precum şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat. Se consideră injurie exprimarea care cumulează următoarele condiţii: a) exprimarea intenţionată verbală, scrisă sau nonverbală nu corespunde normelor de conduită general acceptate într-o societate democratică; b) permite identificarea persoanei vizate. Persoana care se consideră lezată în modul stabilit la alin. (6) poate solicita exprimarea scuzelor şi repararea prejudiciului moral şi material cauzat.

86. În temeiul art.15 din Legea citată, persoana care se consideră defăimată poate solicita, prin cerere prealabilă, autorului informaţiei şi/sau persoanei juridice care a răspîndit-o rectificarea sau dezminţirea informaţiei defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor şi compensarea prejudiciului cauzat. În caz de deces al persoanei defăimate, cererea prealabilă se depune de către persoana interesată. (2) Cererea prealabilă se depune în termen de 20 de zile de la data la care persoana a aflat sau trebuia să afle despre informaţia defăimătoare. Acesta este un termen de prescripţie. La împlinirea unui an din ziua defăimării, persoana nu poate solicita repunerea sa în termenul de depunere a cererii prealabile. (3) Persoana va indica în cerere informaţia pe care o consideră defăimătoare şi, în cazul răspîndirii unor relatări cu privire la fapte, circumstanţele care demonstrează că informaţia este în esenţă falsă sau, în cazul răspîndirii judecăţilor de valoare, circumstanţele care demonstrează că acestea nu se bazează pe un substrat factologic suficient.

87. În consecutivitate, art.16 alin.(1) din Legea nominalizată supra, cererea prealabilă se examinează în termen de 5 zile de către autorul informaţiei şi, după caz, de către

persoana juridică ce a răspândit această informaţie. (2) Dacă se constată că informaţia la care se referă cererea prealabilă este falsă sau nu se bazează pe un substrat factologic suficient, persoana juridică ce a răspândit informaţia sau autorul informaţiei satisface cererea prealabilă, fiind obligat să efectueze, după caz, rectificarea sau dezminţirea informaţiei defăimătoare, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor şi compensarea, la cerere, a prejudiciilor cauzate. (3) Rectificarea sau dezminţirea informaţiei, acordarea dreptului la replică sau exprimarea scuzelor se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile, iar dacă informaţia a fost răspîndită de mass-media şi publicaţia sau emisiunea care a răspîndit această informaţie apare mai rar decît o dată la 15 zile, în următorul număr sau emisiune. (4) Plata compensaţiilor în temeiul cererii prealabile se efectuează în termen de 15 zile de la data examinării cererii prealabile sau într-un alt termen convenit de părţi. (5) În cazul refuzului de a satisface, integral sau parţial, cererea prealabilă, persoana lezată poate depune cerere de chemare în judecată. (6) În cazul refuzului de satisfacere a cererii prealabile pe motivul omiterii termenului de prescripţie, persoana lezată poate solicita, concomitent cu depunerea cererii de chemare în judecată, repunerea în termenul de depunere a cererii prealabile.

88. Având în vedere prevederile legale menţionate supra, instanţa de judecată reţine că reclamantul/intimat Voicu Pavel a respectat procedura prealabilă obligatorie, expediînd cererea prealabilă atât prin intermediul poştei electronice, cât şi prin intermediul poştei terestre, în termenul prevăzut de lege.

89. Astfel, din materialele dosarului rezultă că cererea prealabilă a fost expediată pârâtului/apelantului Usatîi Renato la adresa electronică de partid, precum şi la adresele sale poştale din ***** şi din *****, ***** nr.*****, fiind recepţionată de destinatar, fapt confirmat prin înscrisurile anexate la dosar.

90. În aceste circumstanţe, instanţa constată că procedura prealabilă prevăzută de art.15 din Legea nr.64 din 23.04.2010 cu privire la libertatea de exprimare a fost respectată în mod corespunzător, iar susţinerile apelantului referitoare la neîndeplinirea acesteia sunt nefondate şi urmează a fi respinse.

91. Totodată, instanţa de apel reţine că, prin încheierea protocolară din 23 aprilie 2024, reprezentantul pârâtului/apelantului Usatîi Renato a renunţat în mod expres la cererea privind scoaterea de pe rol a cererii de chemare în judecată. Această renunţare echivalează cu o recunoaştere implicită a respectării procedurii prealabile obligatorii, aspect care a fost consemnat în mod oficial în procesul-verbal al şedinţei de judecată (f.d.121-verso).

92. Cu toate acestea, apelantul solicită casarea încheierii pretins pronunţate de instanţa de fond la data de 29 aprilie 2024, prin care s-ar fi respins cererea de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată. Or, din examinarea materialelor cauzei rezultă că o asemenea încheiere nu există, singurul act procedural relevant fiind încheierea protocolară din 23 aprilie 2024, prin care pârâtul/apelantul a renunţat la cererea formulată anterior. În aceste condiţii, solicitarea apelantului vizează un act procedural inexistent, ceea ce o face lipsită de obiect.

93. Prin urmare, având în vedere, pe de o parte, respectarea procedurii prealabile de către reclamant şi, pe de altă parte, renunţarea expresă şi neechivocă a pârâtului/apelantului la cererea de scoatere de pe rol a cererii de chemare în judecată, instanţa de apel constată inexistenţa oricărui temei legal care să justifice admiterea acestei solicitări, motiv pentru care aceasta urmează a fi respinsă, ca neîntemeiată.

94. În continuare, în acord cu art.24 alin.(1) Legii cu privire la libertatea de exprimare, reclamantul trebuie să dovedească următoarele: a) pârâtul a răspîndit informaţia; b) informaţia îl vizează şi este defăimătoare; c) informaţia constituie o relatare cu privire la fapte şi este în esenţă falsă; sau d) judecata de valoare nu se bazează pe un substrat factologic suficient; e) existenţa şi cuantumul prejudiciului cauzat", (2) Pîrîtul trebuie să dovedească următoarele: a) informaţia nu este defăimătoare şi/sau nu îl vizează pe reclamant; b) informaţia constituie o judecată de valoare care se bazează pe un substrat factologic suficient; c) la momentul răspîndirii informaţiei, deşi a luat toate măsurile de diligenţă, nu putea şti că prin acţiunile sale contribuie la răspîndirea relatărilor false cu privire la fapte sau a judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient; d) informaţia răspîndită este de interes public.

95. În interpretarea corectă a normelor legale enunţate, se înţelege că, *Onoarea* reprezintă aprecierea pozitivă care reflectă calitatea persoanei în conştiinţa socială. *Demnitatea* reprezintă autoaprecierea persoanei întemeiată pe aprecierea societăţii. *Reputaţia profesională* reprezintă reflectarea calităţilor profesionale ale persoanei în conştiinţa socială, însoţită de aprecierea pozitivă a societăţii. Deosebirea dintre „onoare" şi „demnitate" constă în faptul că onoarea este o trăsătură socială obiectivă, iar la demnitate se studiază momentul subiectiv, autoaprecierea.

96. Astfel, la acest subiect, Colegiul civil reţine că, în cazul în care persoana se consideră lezată în onoarea, demnitatea şi/sau reputaţia profesională, aceasta poate solicita dezminţirea informaţiei, iar restabilirea persoanei în drepturi poate fi făcută numai în cazul în care s-a constatat cu certitudine, că informaţia este falsă. Aspectul defăimător al informaţiei nu se prezumă, iar persoana care se consideră lezată urmează şi are obligaţia să dovedească că a suferit o atingere a onoarei, demnităţii şi/sau a reputaţiei profesionale.

97. Examinând ansamblul probelor administrate în cauză, în corelaţie cu susţinerile părţilor şi raportându-le la criteriile legale enunţate de Legea nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, Colegiul civil constată că o parte dintre afirmaţiile răspândite de Usatîi Renato la data de 22 noiembrie 2023, în cadrul emisiunii „Secretele Puterii" difuzate de postul de televiziune JurnalTV, constituie relatări cu privire la fapte concrete, determinate şi susceptibile de verificare, care nu au fost probate de către pârât/apelant şi care, prin conţinutul şi gravitatea lor, aduc atingere onoarei, demnităţii şi reputaţiei profesionale a reclamantului/intimatului Voicu Pavel.

98. În mod special, Colegiul civil reţine ca fiind false şi defăimătoare afirmaţiile care au constituit obiectul obligaţiei de dezminţire şi anume, cele referitoare la pretinsa implicare a reclamantului în activităţi ilegale legate de producerea şi achiziţionarea de utilaje pentru fabricarea ţigărilor, colaborarea cu grupări criminale din afara ţării, transmiterea de informaţii confidenţiale către persoane terţe, precum şi protejarea unor grupări criminale sau facilitarea intrării pe teritoriul Republicii Moldova a unor persoane înarmate.

99. Aceste afirmaţii, prin formularea lor explicită şi conţinutul imputativ, nu pot fi calificate drept simple judecăţi de valoare sau opinii politice, întrucât ele descriu fapte concrete, localizate în timp şi spaţiu, imputabile în mod direct reclamantului/intimatului Voicu Pavel şi susceptibile de a fi probate prin mijloace de probă obiective.

100. Cu referire la afirmaţia pârâtului/intimat precum că, informaţia răspândită în fragmentele nr.2 (min. 21:33) şi nr.3 (min. 41:05), reprezintă o judecată de valoare, bazată pe un substrat factologic suficient, cum este declaraţia deputatului în Parlamentul RM,

Chirii Moţpan, precum că Pavel Voicu, în calitate de conducător al MAI, „nu s-a remarcat prin nimic pozitiv” şi „nu a întreprins nicio acţiune pentru a combate contrabanda cu ţigări”, declaraţia vicepreşedintelui Parlamentului, Igor Grosu, precum că „contrabanda cu ţigări are loc sub patronajul lui Igor Dodon, iar Pavel Voicu asigură acoperire” şi publicaţia făcută de Jurnal.md la 16.08.2021, în care se afirma că Pavel Voicu ar fi dat indicaţii subalternilor să investigheze un caz de contrabandă cu ţigări în care el însuşi era vizat, ceea ce ar constitui un conflict de interese vădit.

101. Colegiul civil conchide, că argumentele invocate şi probele aduse nu vin să demonstreze faptele concrete invocate de pârâtul/apelant şi anume, că *Voicu Pavel, în perioada când Dodon Igor era Preşedinte a Republicii Moldova, s-a dus la Căuşeni împreună să se uite utilaj pentru ţigări şi, că Voicu Pavel s-a dus să cumpere o fabrică ilegală care producea ţigări*. Or, opiniile expuse de persoanele politice de influenţă referitor la neîntreprinderea de către Pavel Voicu a careva acţiuni pentru a combate contrabanda cu ţigări, nu reprezintă un substrat factologic suficient pentru a confirma faptul privind pretinsa implicarea reclamantului/intimat în activităţi ilegale de producere şi achiziţionare de utilaje pentru fabricarea ţigărilor.

102. În aceiaşi ordine de idei, Colegiul reţine că, declaraţiile pârâtului/apelant precum că, *Voicu Pavel a avut şi nişte conflicte cu mai multe autorităţi criminale din Odesa, deoarece nu se înţelegeau cu privire la producerea ţigărilor pentru România, pentru Ukraina; Voicu Pavel transmitea persoanelor terţe informaţii cu privire la traversarea frontierei de stat de către mine prin vama Sculeni; Voicu Pavel transmitea informaţii despre mine persoanelor care pregăteau o provocare în Europa în privinţa mea; Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne proteja nişte grupări criminale care urmau să mă răpească; Voicu Pavel a adus în ţară pe ce-i care stăteau înarmaţi la un hotel în or.Bălţi în anul 2020, le-a făcut coridor la intrare*; reprezintă o expunere cu privire la anumite fapte concrete, care ar fi avut loc, însă, care nu au fost confirmate.

103. Colegiul civil consideră că veridicitatea faptelor invocate nu se confirmă prin probele aduse de apelant şi anume, investigaţiile jurnalistice din noiembrie 2020, publicate pe www.protv.md, precum că la începutul lunii noiembrie în aeroportul Chişinău a aterizat o autoritate criminală Gheorghe Nazaruc, care a venit în Republica Moldova pentru o eventuală organizare a dezordinilor în masă între primul şi al doilea tur al alegerilor, şi declaraţia la acest subiect a deputatului în Parlament, Igor Grosu, preluată de jurnalişti şi publicată pe www.zdg.md, care a venit cu întrebări faţă de ministru de interne la acel moment, Pavel Voicu, din ce motiv subalternii acestuia nu au intervenit şi nu au identificat persoana dacă în căutare internaţională.

104. Or, acel fapt că un interpol a intrat în Republica Moldova, nefiind identificat de oamenii legii la punctul de control din aeroport, nu probează prin sine veridicitatea informaţiilor menţionate la pct.103, răspândite de pârâtul/apelant.

105. Colegiul civil reţine, că *judecată de valoare* reprezintă opinie, comentariu, teorie sau idee care reflectă atitudinea faţă de un fapt, a cărei veridicitate este imposibil de dovedit. La fel, deşi opiniile nu sunt susceptibile de probare, faptele – adevărate sau false, trebuie susţinute prin dovezi, iar lipsa acestora atrage concluzia caracterului defăimător al afirmaţiilor (Dalban c. României, 1999).

106. La caz însă, instanţa de apel conchide, că informaţiile răspândite de pârâtul/apelant, evidenţiate în pct.101 şi 102 din prezenta hotărâre, nu reprezintă judecăţi de valoare cu sau fără substrat factologic suficient, or, ultimul nu a expus nişte opinii,

comentariu, teorii, idei a căror veridicitate este imposibil de demonstrat, ci reprezintă o expunere cu privire la anumite fapte concrete imputate reclamantului/intimat, care ar fi avut loc, iar modalitatea de expunere şi formulările utilizate de către pârât, denotă că informaţiile au fost făcută cu intenţia de a transmite opiniei publice un mesaj fără echivoc.

107. Tot aici se reţine, că afirmaţiile aduse de pârâtul/apelant prin care publicului îi este transmis un mesaj clar că Voicu Pavel, în perioada în care exercita funcţia de Ministrul al Afacerilor Interne al Republicii Moldova s-ar fi implicat în procurarea unei fabrici ilegale care producea ţigări, a colaborat şi a protejat nişte grupări criminale din afara ţării care urmăreau inclusiv scopul de a-l răpi pe pârâtul/apelant, facilitând intrarea lor pe teritoriul Republicii Moldova, au avut un impact, care a fost şi este foarte puternic în societate, prejudiciind onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională a reclamantului/intimat.

108. În aşa mod, prin declaraţiile făcute, ce conţin fapte neprobate, pârâtul/apelant a depăşit limitele dreptului la libertatea de exprimare, protejat de art.10 CEDO, nefiind respectată balanţa, instituită între acest drept şi drepturile celui afectat.

109. Astfel, instanţa de apel conchide, că informaţiile menţionate mai sus întrunesc cumulativ elementele constitutive ale defăimării, în sensul art.2 şi art.7 din Legea nr.64/2010, iar răspândirea acestora a avut un impact negativ asupra imaginii publice a reclamantului/ intimatului Voicu Pavel, fiind de natură să discrediteze onoarea şi reputaţia profesională a acestuia în percepţia societăţii.

110. În continuare, Colegiul reţine că, legislatorul a diferenţiat 3 tipuri de lezare a onoarei, demnităţii sau reputaţiei profesionale care cad sub incidenţa acestuia: a) răspândirea relatărilor false cu privire la fapte; b) răspândirea judecăţilor de valoare fără substrat factologic suficient; şi c) injuria. Fiecare tip prezintă diferenţieri în regimul de apărare a persoanei lezate de această informaţie.

111. Răspunderea juridică pentru răspândirea relatărilor false cu privire la fapte se poate exercita prin două mijloace: 1) rectificarea sau dezminţirea informaţiei; 2) repararea prejudiciului moral şi material cauzat. Răspunderea juridică va fi dispusă doar în cazul în care vor fi întrunite toate cele trei condiţii enumerate în art.7 alin.(2) din Legea nr.64/2010.

112. La caz, reclamantul/intimat a solicitat dezminţirea informaţiei, indicând exact relatările cu privire la fapte a căror dezminţire se solicită şi textul dezminţirii.

113. Conform art.26 alin.(1) din Legea nr.64/2010 cu privire la libertatea de exprimare, orice persoană este în drept să ceară în instanţa de judecată dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare cu privire la fapte. (2) În cazul în care instanţa de judecată va stabili că acţiunea cu privire la răspîndirea informaţiei false şi defăimătoare este întemeiată, iar reclamantul solicită publicarea unei dezminţiri, instanţa va dispune dezminţirea relatărilor false şi defăimătoare, indicînd în dispozitivul hotărîrii textul dezminţirii. (3) Instanţa de judecată va dispune efectuarea dezminţirii în cel mai potrivit mod pentru restabilirea drepturilor reclamantului. Dacă informaţia falsă şi defăimătoare a fost răspîndită prin intermediul mass-mediei, instanţa va obliga mass-media care a răspîndit această informaţie să publice şi/sau să răspîndească dezminţirea la aceeaşi rubrică, pagină, în acelaşi program, la aceeaşi oră sau în acelaşi ciclu de emisiuni. În cazul în care informaţia falsă şi defăimătoare a fost răspîndită prin alte mijloace decît mass-media, instanţa va stabili aceeaşi modalitate de dezminţire sau, după caz, alta adecvată situaţiei.

114. Raportând norma enunţată circumstanţelor cauzei, Colegiul civil, constatând un caracter defăimător al relatărilor expuse de pârâtul/apelant, evidenţiate în pct.101 şi 102

din prezenta hotărâre, va admite acţiunea reclamantului şi va obliga pe Usatîi Renato să dezmită informaţia falsă şi defăimătoare care se referă la Voicu Pavel, răspândită la data de 22.11.2023 pe parcursul emisiunii „Secretele Puterii" de la postul de televiziune Jurnal TV, prin publicarea textului dezminţirii pe pagina publică de facebook „Renato Usatii-Ренато Усатый" *****, cu menţinerea acestui text o perioadă de cel puţin 20 (douăzeci) zile şi anume: „*Eu, Usatîi Renato, dezmint informaţiile răspândite de către mine la data de 22.11.2023 pe parcursul emisiunii „Secretele Puterii" de la postul de televiziune JurnalTV, cu privire la faptul că*:

- *Voicu Pavel, în perioada când Dodon Igor era Președinte a Republicii Moldova, s-a dus la Căușeni împreună să se uite utilaj pentru țigări;*
- *Voicu Pavel s-a dus să cumpere o fabrică ilegală care producea țigări;*
- *Voicu Pavel a avut și niște conflicte cu mai multe autorități criminale din Odesa, deoarece nu se înțelegeau cu privire la producerea țigărilor pentru România, pentru Ukraina;*
- *Voicu Pavel transmitea persoanelor terțe informații cu privire la traversarea frontierei de stat de către mine prin vama Sculeni;*
- *Voicu Pavel transmitea informații despre mine persoanelor care pregăteau o provocare în Europa în privința mea;*
- *Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne proteja niște grupări criminale care urmau să mă răpească;*
- *Voicu Pavel a adus în țară pe ce-i care stăteau înarmați la un hotel în or.Bălți în anul 2020, le-a făcut coridor la intrare.*

Declar, că aceste informaţii sunt defăimătoare, false şi constituie relatări cu privire la fapte, prin care am lezat onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională a D-lui Voicu Pavel.

Îmi exprim şi adresez D-lui Voicu Pavel scuzele publice de rigoare în legătură cu răspândirea, pe parcursul evenimentului, în adresa sa a injuriilor „corupţi şi criminali de alde Voicu".

115. Referitor la celelalte afirmaţii expuse în emisiunea „Secretele Puterii" din 22 noiembrie 2023, pe care reclamantul/intimatul Voicu Pavel le consideră defăimătoare şi false, şi anume: *Voicu Pavel să-l ajute să scape din Interpol în Republica Moldova; Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne, a dat un poliţist cu legitimaţie oamenilor înarmaţi; Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne a întâlnit, a luat de la avion şi a adus în Republica Moldova o persoană care era în căutare; Voicu Pavel se duce la Bucureşti, zbura de acolo prin Qatar, or prin Dubai zbura la Moscova; Voicu Pavel lucrează consilier la Ceaica; Ceaica l-a ţinut consilier până nu de mult pe Voicu Pavel; Voicu Pavel după spatele lui Dodon Igor zbura la Moscova şi era consilier la Ceaica,* Colegiul civil constată că acestea nu pot fi apreciate în mod automat ca fiind excesive sau lipsite de orice suport factual.

116. În acest sens, pentru fragmentul 1 (discursul min.21:16 – 21.21) şi fragmentul 5 (discursul min.25-36), invocate de reclamantul/intimat, instanţa de apel reţine că, analiza declaraţiilor în întregul context nu permite identificarea reclamantului ca persoana vizată sau subiect al acestui discurs.

117. De asemenea, în ceea ce priveşte afirmaţiile referitoare la pretinsa „scăpare din Interpol" sau la întâmpinarea unei persoane aflate în căutare, Colegiul constată că acestea

au fost formulate într-o manieră generală, fără detalii factuale precise şi fără individualizarea clară a unor acţiuni ilegale imputabile reclamantului, ceea ce le apropie mai degrabă de o exprimare polemică, decât de o acuzaţie factuală directă.

118. Cu referire la afirmaţiile referitoare la deplasările reclamantului/intimatului la Moscova sau la presupusa sa activitate de consilier, Colegiul civil reţine că aceste declaraţii nu sunt, prin ele însele, apte să aducă atingere onoarei şi demnităţii unei persoane publice, în lipsa unei demonstrări concrete a caracterului lor defăimător, cu atât mai mult cu cât reclamantul/intimatul Voicu Pavel nu a indicat în ce mod precis aceste afirmaţii i-ar fi lezat reputaţia profesională.

119. Totodată, Colegiul civil observă că aceste afirmaţii, deşi pot avea un caracter speculativ sau provocator, nu descriu în mod direct şi neechivoc comiterea unor fapte concrete, determinate în timp şi spaţiu, ci exprimă, în esenţă, suspiciuni, interpretări sau aprecieri politice asupra conduitei reclamantului/intimatului în exercitarea funcţiilor sale publice sau a activităţilor sale ulterioare.

120. În cauza de faţă, pârâtul/apelantul Usatîi Renato a invocat existenţa unui context factual general, reflectat în dezbateri publice, declaraţii ale unor demnitari de stat şi materiale de presă, referitoare la activitatea reclamantului/intimatului Voicu Pavel în perioada exercitării funcţiei de Ministru al Afacerilor Interne, precum şi la anumite deplasări externe şi relaţii politice ale acestuia.

121. Chiar dacă aceste surse nu constituie, în sine, probe concludente ale veridicităţii faptelor imputate, ele pot fi avute în vedere de instanţă pentru a aprecia dacă afirmaţiile contestate se înscriu într-un cadru de dezbatere publică şi dacă ele au un minim suport factual care să permită calificarea lor drept judecăţi de valoare şi nu relatări factuale false.

122. Or, potrivit art.7 alin.(4) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, judecăţile de valoare beneficiază de protecţie juridică sporită, în măsura în care acestea se bazează pe un anumit substrat factologic şi nu depăşesc limitele criticii admisibile într-o societate democratică.

123. Prin urmare, Colegiul constată că, în speţă nu sunt întrunite condiţiile pentru admiterea acţiunii de defăimare în partea expresiilor folosite de pârâtul/apelant, enumerate în pct.116 din prezenta decizie, iar instanţa de fond neîntemeiat a admis acţiunea lui Voicu Pavel în latura enunţată, or, motivele invocate de reclamantul/intimat, nu întrunesc condiţiile cumulative pentru angajarea răspunderii în dezminţire, nu au fost realizate decât judecăţi de valoare.

124. Drept consecinţă, instanţa de apel va respinge argumentele reclamantului/intimatului cu privire la dezminţirea şi acestor informaţii, dat fiind faptul că reclamantul, contrar prevederilor art.24 alin.(1)-(2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare, nu a demonstrat că informaţia îl vizează şi este defăimătoare.

125. În consecinţă, în lipsa unei demonstraţii convingătoare privind caracterul fals, defăimător şi lipsit de substrat factologic al acestor afirmaţii, Colegiul civil consideră că ele nu întrunesc cumulativ condiţiile prevăzute de art.7 alin.(2) şi (4) din Legea nr.64/2010 pentru a angaja răspunderea juridică a pârâtului/apelantului Usatîi Renato, în latura expusă.

126. Aşadar, recapitulând cele expuse, Colegiul civil ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de Usatîi Renato, în persoana reprezentantului, avocat Pohila Igor, de a casa integral hotărârea instanţei de fond, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată înaintată de Voicu Pavel către Usatîi Renato va fi admisă parţial.

127. În conformitate cu art.385 lit.c) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord, -

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de apelantul Usatîi Renato, în persoana reprezentantului, avocat Pohila Igor.

Se casează integral hotărârea judecătoriei Bălţi, sediul central din 08 noiembrie 2024 emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Voicu Pavel către Usatîi Renato, intervenient accesoriu ÎCS „Reforma ART", privind dezminţirea informaţiei răspândite, cu emiterea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se admite parţial cererea de chemare în judecată înaintată de Voicu Pavel către Usatîi Renato, intervenient accesoriu ÎCS „Reforma ART", privind dezminţirea informaţiei răspândite.

Se obligă Usatîi Renato să dezmită informaţia falsă şi defăimătoare care se referă la Voicu Pavel, răspândită la data de 22.11.2023 pe parcursul emisiunii „Secretele Puterii" de la postul de televiziune Jurnal TV, cu următorul text:

„*Eu, Usatîi Renato, dezmint informaţiile răspândite de către mine la data de 22.11.2023 pe parcursul emisiunii „Secretele Puterii" de la postul de televiziune JurnalTV, cu privire la faptul că*:

- *Voicu Pavel, în perioada când Dodon Igor era Președinte a Republicii Moldova, s-a dus la Căușeni împreună să se uite utilaj pentru țigări;*
- *Voicu Pavel s-a dus să cumpere o fabrică ilegală care producea țigări;*
- *Voicu Pavel a avut și niște conflicte cu mai multe autorități criminale din Odesa, deoarece nu se înțelegeau cu privire la producerea țigărilor pentru România, pentru Ukraina;*
- *Voicu Pavel transmitea persoanelor terțe informații cu privire la traversarea frontierei de stat de către mine prin vama Sculeni;*
- *Voicu Pavel transmitea informații despre mine persoanelor care pregăteau o provocare în Europa în privința mea;*
- *Voicu Pavel, în calitate de Ministru al Afacerilor Interne proteja niște grupări criminale care urmau să mă răpească;*
- *Voicu Pavel a adus în țară pe ce-i care stăteau înarmați la un hotel în or.Bălți în anul 2020, le-a făcut coridor la intrare.*

Declar, că aceste informaţii sunt defăimătoare, false şi constituie relatări cu privire la fapte, prin care am lezat onoarea, demnitatea şi reputaţia profesională a D-lui Voicu Pavel.

Îmi exprim şi adresez D-lui Voicu Pavel scuzele publice de rigoare în legătură cu răspândirea, pe parcursul evenimentului, în adresa sa a injuriilor „corupţi şi criminali de alde Voicu".

Se obligă Usatîi Renato să dezmintă prezenta informaţie prin publicarea textului dezminţirii pe pagina publică de facebook „Renato Usatii-Ренато Усатый" *****,cu menţinerea acestui texto perioadă de cel puţin 20 (douăzeci) zile.

În rest, pretenţiile se resping, ca fiind neîntemeiate.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei, judecător	Stanislav Grosu
Judecători	Alina Țihonschi
	Radu Holban